

Úvod

1. Obsah a význam fyziky 3

Mechanika**I. Základní pojmy**

2. Hmota, prostor a čas 5
 3. Základní fyzikální veličiny a jejich měření 5
 4. Mezinárodní soustava jednotek 10
 5. Měření objemu 11
 6. Hustota látek 12

II. Základy kinematiky

7. Relativnost pohybu a klidu 14
 8. Druhy pohybu těles 15
 9. Rovnoměrný pohyb 17
 10. Grafické znázornění závislosti rychlosti a dráhy rovnoměrného pohybu na čase 21
 11. Skaláry a vektory 25
 12. Pohyb rovnoměrně zrychlený 27
 13. Grafické znázornění závislosti rychlosti a dráhy pohybu rovnoměrně zrychleného na čase 35
 14. Volný pád 36

III. Síla

15. Účinky síly 41
 16. Skládání sil, které působí v téže bodě tělesa 42
 17. Rozkládání síly na různoběžné složky 47
 18. Tření smykové 50

IV. Základy dynamiky

19. Úkol dynamiky 52
 20. Zákon setrvačnosti 52
 21. Zákon síly 55

22. Setrvačná hmotnost 58
 23. Důsledky zákona síly 59
 24. Řešení úloh v soustavě SI . . 61
 25. Zákon akce a reakce 63
 26. Hybnost tělesa, impuls síly 67
 27. Zákon zachování hybnosti . . 68
 28. Užití zákona akce a reakce a zákona zachování hybnosti 69

V. Složené pohyby

29. Skládání pohybů rovnoměrných přímočarých 72
 30. Skládání rychlostí 74
 31. Vrh svislý vzhůru 76
 32. Vrh vodorovný 78
 33. Rychlost křivočarého pohybu 83
 34. Vrh šikmý 83

VI. Mechanická práce a energie

35. Mechanická práce 86
 36. Mechanická práce při nesouhlasném směru síly a dráhy 88
 37. Energie 90
 38. Kinetická energie 91
 39. Potenciální energie tíhová 93
 40. Vzájemná přeměna potenciální energie tíhové a energie kinetické. Zákon zachování mechanické energie 94
 41. Výkon 97

VII. Pohyb hmotného bodu po kružnici

42. Vznik pohybu hmotného bodu po kružnici 100
 43. Rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici . . . 101
 44. Dostředivá síla a dostředivé zrychlení 103

45. Síla dostředivá a odstředivá 104
 46. Příklady dostředivé a odstředivé síly 105

VIII. Mechanika dokonale tuhého tělesa

47. Dokonale tuhé těleso 108
 48. Moment síly vzhledem k ose kolmé ke směru síly 109
 49. Skládání různoběžných sil působících na dokonale tuhé těleso 112
 50. Skládání rovnoběžných sil 114
 51. Rozkládání síly na dvě rovnoběžné složky 119
 52. Těžiště tělesa 120
 53. Dvojice sil 123
 54. Rovnovážná poloha tělesa 126
 55. Rovnoměrný otáčivý pohyb dokonale tuhého tělesa 129
 56. Tření valivé 134
 57. Jednoduché stroje založené na působení momentů sil 135
 58. Váhy 137
 59. Nakloněná rovina 139

IX. Gravitační pole

60. Všeobecný gravitační zákon 142
 61. Gravitační pole Země 144
 62. Příklady pohybů těles v gravitačním poli Země 146
 63. Jednotlivé fáze pohybu umělé družice Země 150
 64. Keplerovy zákony 152
 65. Gravitační pole Slunce a sluneční soustava 154

X. Orientace na obloze a astronomické souřadnice

66. Zdanlivá roční dráha Slunce a pohyb Země 155
 67. Vývoj názorů na sluneční soustavu 159

68. Orientace na obloze podle souhvězdí během roku 161
 69. Astronomické souřadnice 167
 70. Čas 170
 71. Časová pásma 172
 72. Kalendář 173
 73. Praktické použití astronomie 174

XI. Statika kapalin a plynů

74. Tlak v kapalinách a plynech 176
 75. Tlak vyvolaný vnější silou působící na povrch kapaliny 177
 76. Hydrostatický tlak 180
 77. Zákon Archimédův 183
 78. Určení hustoty těles tuhých a kapalných užitím Archimédova zákona 185
 79. Atmosférický tlak a jeho měření 186

XII. Proudění kapalin a plynů

80. Ustálené proudění dokonale kapaliny 189
 81. Bernoulliho rovnice pro kapaliny 191
 82. Výtok kapaliny otvorem ve stěně 195
 83. Proudění skutečné kapaliny 197
 84. Energie proudící vody 198
 85. Obtékání těles tekutinou 201

Laboratorní práce

- Měření fyzikálních veličin a jejich číselné vyjádření 204
 1. laboratorní práce: Měření délky měřítkem milimetrovým, posuvným s noniem a mikrometrem 207

2. laboratorní práce: Určení hustoty tělesa	208	pohybu koule na nakloněné rovině	212
3. laboratorní práce: Skládání různoběžných sil; závislost výslednice na jejich úhlu; rovnováha tří sil	209	6. laboratorní práce: Ověření momentové věty	213
4. laboratorní práce: Rozklad tíhové síly, která působí na těleso na nakloněné rovině	210	7. laboratorní práce: Určení hustoty tělesa pomocí Archimédova zákona	214
5. laboratorní práce: Stanovení dráhy jako funkce času při		8. laboratorní práce: Měření rychlosti proudu vzduchu	215
		Jednotky soustavy SI	217